

Posamezne številke:  
Navadne Din —75,  
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven  
nedelje in praznikov, ob 18. uri z  
datumom naslednjega dne ter stane  
mesečno po pošti D 10—, za po-  
zemstvo D 18—, dostavljen na dom  
D 11-50, na izkaznice D 10—,  
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",  
MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

Posluzina plačana v gotovini.

# Ljubljana TABOR

Posamezne številke:  
Navadne Din —75,  
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,  
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-  
stropje. Telefon intern. št. 276.  
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi  
ulici št. 4, prilike, desno. Tele-  
fon št. 21. — Št. št. poštnoštevnica  
vsebuje št. 11767.

Na naročila brez denarja se ne  
odgovarja. — Kolopisat se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, petek 5. januarja 1923.

Številka: 3.

## K mednarodnemu po- ložaju.

Maribor, dne 3. januarja.

Novo leto se je začelo v znamenju konferenc. Po kratkem zastoju, ki je nastal v delu lausanske konference vsled božičnih praznikov, se je zopet pričelo redno delo. Orijentsko vprašanje še vedno čaka rešitve. Zadeva je nujna in nevarna. Če se ne pomirijo duhovi in ne doseže sporazum, nam utegne pomlad prinesiti huda presenečenja. Turčija je le na videz pomirljiva in — da ne pozabimo — njena zaščitnica je danes sovjetska Rusija. Na Balkanu ne vidimo nič jasnega in trdnega; srednja Evropa je na znotraj še bolj vznemirjena kot je bila. V Italiji je na krmilu imperijalistični sistem, v Nemčiji se pripravljajo dalekosežni dogodki, o čemur svedoči zlasti Bavarska.

Druga konferenca se je otvorila v torek v Parizu. Sestali so se zavezniški državniki, da se posvetujejo o reparacijskem vprašanju. Tudi tu gre za odločitev: ali zmaga razum in popustljivost, ali pa se nemški gospodarstvo izroči kaosu. Tudi minulo leto se je začelo v znamenju konferenc in se je s konferencami kočalo; uspeh vseh dolgovanih posvetovanj, pogajanj in debat pa je bil zelo skromen. Zakaj zdrav človeški razum zahteva kaj več kot so lepe resolucije in natančne pogodbe, ki pa imajo to lastnost, da ostanejo na papirju. Ljudem se hoče miru in dela, zato pa zahtevajo od državnih, da ustvarijo pogoje za politično pomirjenje in za gospodarsko okrevanje. Državnikom deloma ne manjka dobre volje, a nasprotja so zelo različna in zasajena na globoko, tako, da se je skoraj nemogoče razpoznati v vrtincu sodobnega življenja. Govori se na pr. o reviziji mirovnih pogodb, ki bi naj odstranila obstoječe spore. Klic po reviziji pa ne izhaja iz motivov, ki bi res mogli pomiriti svet. Praktično je stvar taka, da vemo, kje se ravizija začne, nihče pa ne more reči, kje in kako se bo končala. Revizija mirovnih pogodb bi bila v sedanjem trenutku nevarna hazardna igra. Madžarska stoji na pr. na stališču, da se ji je zgodila krivica, ker se deli bivšega ogrskega ozemlja priključeni novoustanovljenim državam. Siličuje se na svoje historične, zakonično priznane pravice. Mala antanta stoji in mora stati na ravno nasprotnem stališču. Novo ustanovljene države so zgodovinski postulat izpremenjenih evropskih razmer in so si z vso pravico prisvojile dele bivšega ogrskega ozemlja. Mala antanta mora braniti za vsako ceno teritorialno nedotakljivost mirovnih pogodb, ker je to edina čvrsta podlaga, na kateri stoji sedanji sistem — z njim pa stoji in padejo vse nove države. Očividno si tu stojita nasproti dva nasprotna življenjska nazora, in ravno na konfliktih različnih življenjskih nazorov je osnovana zgodovina človeštva. Predstavimo si jasno in objektivno položaj, ki bi nastal, če bi bilo treba revidirati na pr. trianton-sko mirovno pogodbo. Madžari bi zahtevali Slovaško, Vojvodino, Prekmurje, Banat, Češkoslovaška, Jugoslavija in Romunija bi nedvomno odbile to zahtevo. In posledica? V najboljšem slučaju stas quo aute, toda v gosti senci bajonetov; sicer pa vojna, ki bi morala odločiti med zmagovalci in premaganeci. Slično je tudi pri drugih mirovnih pogodbah. Lažje bi bilo revidirati ne-teritorialne določbe, za tako revizijo pa je potrebno pomirjenje duhov, potrebno je več politične jasnosti in stalnosti. In ne samo moralna jamstva; nezaupanje je že tako globoko, da je treba materialnih jamstev. A vedno bo

## Volilno gibanje.

Beograd, 4. jan. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić bo kandidiral v Beogradu, Sremu in Bosni. Takoj po pravoslavni praznikih se Pašić poda na agitacijsko potovanje po Vojvodini. — Pribečević bo bržkone kandidiral v treh okrožjih in sicer v Kruševcu, Batutu in Bački, Davidović pa v Beogradu in južni Srbiji.

## Radikalni volilni proglas.

Beograd, 4. jan. (Izv.) Danes bo objavljen proglas radikalne stranke na narod. Proglas je izdelan na podlagi svoječasne vladne komunikacije. V proglasu pravi, kaj vse je storila radikalna stranka za narod, koliko je žrtvovala, da bi preprečila odgoditev najvažnejših zakonov ter se zaletuje v

Beograd, 4. jan. Danes ima glavni odbor demokratske stranke sejo o tekočih volilnih poslih.

Komunistična stranka je že v ostrem sporu s soc. demokracijo in bo povsod postavila protikandidate.

## Pariška konferenca.

Razočaranje Francozov. — Nasprotja in Italijani odklanjajo angleški

Pariz, 3. jan. Vsi komentari francoskega časopisja govore z razočaranjem o angleškem načrtu za sanacijo reparacijskega vprašanja.

Pariz, 3. jan. (Izv.) »Agence Havas« poroča: Belgija se smatra po angleškem predlogu ogroženo. Tudi Italija mora, kakor Francija, cedirati končnoveljavo svojo zlato rezervno, ki je deponirana v Londonu, kot jamstvo za njeno posojilo, da doseže izbris tega dolga. Zavezniki pa se morajo, če jim bo dovoljen popust medvojnih dolgov, obvezati, da bodo podpirali in sprejeli vsak predlog, ki ga bo stavila Anglija glede znižanja vojne odškodnine. Že ta dejstva dovolj pojasnjujejo in upravičujejo razočaranje, ki ga je povzročil angleški predlog. Poincare bo delal na to, da se sprejme kot načelo za vsa nadaljnia posvetovanja: brez garancij in moratorija. Zahteval bo, da se konferenca o tem popolnoma jasno in nedvoumno izjavi. Če pa bodo angleški delgati še nadalje odklanjali ta francoski princip, se konferenca ne bo več dolgo nadaljevala. V slučaju pa, da se Angleži sporazumejo s Francozi, se bo

med Anglijo in Francijo. — Francozi predlagajo glede nemških reparacij.

vršila razprava na podlagi francoskega memorandum, ki predvideva zasedbo in vrnitev garancijskih zneskov, čim izpolni Nemčija svoje obveznosti.

Pariz, 3. jan. (Izv.) Današnja seja se je pričela ob 5. uri popoldne. Poincare je kritiziral angleški predlog, a že ob 5.15. uri je bila seja prekinjena. Dosedaj še ni nobenega kompromisnega predloga, ki bi zamogel poravnati nastala nasprotja.

London, 3. jan. Renterjev urad poroča iz Pariza, da je francoska vlada definitivno odklonila angleške predloge glede ureditve reparacijskega vprašanja.

Rim, 3. jan. Tukajšnji listi skoraj soglasno odklanjajo angleški načrt, zlasti z ozirom na to, ker predvideva črtanje italijanskega depozita pri Banque of England v znesku pol milijarde zlatih lir in ker bi bila Italija težko oškodovana pri reparacijskih zneskih. Listi naglašajo, da je angleški načrt nesprejemljiv in ga konferenca ne bo mogla odobriti. Izgleda tudi, da se Francija približuje italijanskemu načrtu.

## Volilna pravica narodnih manjšin.

Zagreb, 4. jan. (Izv.) Kakor domnevajo »Novosti«, je notranji minister dal vsem podrejenim oblastem zaupna navodila glede volilne pravice narodnih manjšin, ki gredo za tem, da se jim pusti popolna volilna svoboda. Madžari in Nemci bodo torej lahko nadaljevali svoje orijentacijske konference.

## Zasedba poljedelskega portfelja.

Beograd, 4. jan. (Izv.) Ker je slovenska Samostojna kmečka stranka definitivno odklonila vstop v vlado, bo za njo rezervirano mesto poljedelskega ministra zasedel radikalec. V poštov prihajajo Janjič, Božić in Radović. — Misli pa se, da bo Pašić to mesto zasedel po lastni preudarnosti.

## Še vedno pogajanja z muslimani.

Beograd, 4. jan. Za danes dopoldne se pričakuje prihod muslimanskih zastopnikov in deliranih ministrov Omerovića in Serića. Delegata bosta predala ministrskemu predsedniku Pašiću pismen odgovor muslimanskega kluba s pogoji za vstop muslimanov v vlado.

## Poslanik Balugdžić v Beogradu.

Beograd, 4. januarja: (Izv.) Včeraj popoldne je došel v Beograd naš poslanik v Atenah g. Balugdžić ter je imel daljši razgovor z zunanjim ministrom dr. Ninčevićem, kateremu je poročal o solunskem vprašanju, o manjšinskem

vprašanju ter o vstopu Grčije v Malo antanto. Zadnjemu vprašanju se pripisuje v Beogradu posebna važnost.

## Predsednik Masaryk na Slovaškem.

Praga, 3. januarja: (Izv.) Predsednik češkoslovaške republike T. G. Masaryk je danes zvečer odpotoval v Lomnice na Slovaškem, kjer namerava ostati več tednov.

## Manjšinsko vprašanje na lausanski konferenci.

Lausanne, 2. jan. (Izv.) Na današnji seji manjšinske komisije se je razpravljalo o osebnih in družinskih pravicah narodnih manjšin. Komisija je po daljšem posvetovanju sklenila sestaviti posebno komisijo, obstoječo iz zastopnikov manjšin, ki naj izdelajo tozadevni predlog. V slučaju, da ta komisija ne pride do sporazuma, bo odločila zveza narodov kot vrhovno razso-dišče.

## BORZA.

Curiji, 4. jan. (Izv.) Predborza. Pariz 38.20, Beograd 5.60, London 24.56, Berlin 0.07, Praga 16.—, Italija 27.30, Newyork 528, Dunaj 0.0075, žigosane krone 0.0076, Budimpešta 0.215, Varšava 0.03, Sofija 3.60, Bukarešta 3.05.

Zagreb, 3. jan. Dunaj 0.132—0.1345, Berlin 1.32—1.35, Budimpešta 3.80—3.90, Milan 484.50—487.50, London 487—440, Newyork 92.50—94.50, Pariz 690—695, Praga 290—293, Švica 1775—1792.50, Varšava 0.58.

razlika med onimi, ki jih dajejo in onimi, ki jih sprejemajo. To razliko pa je nemogoče odstraniti, zakaj v tistem trenutku bi bila odstranjena vsa nasprotja in sprti narodi bi pozabili, da so se včeraj še sovražili. Kdo verjame, da je kaj takega mogoče v sedanjih dobi?!

O vprašanju svetovne krize in njene rešitve je objavil v noveletni »Prager Presse« vodilni politik Male antante dr. E. Beneš krasno in globoko zasnovano razmišljanje, katerega bi si naj prečital vsakdo, kdor pri nas piše ali govori o mednarodni politiki. Dr. Beneš pravi, da je treba svetovno krizo analizirati politično, gospodarsko, socialno in filozofično-etično. Politično jo označuje sedanja negotovost, nestalnost in splošno nezaupanje. Na tem temeljijo štirje problemi: Rusija, Nemčija, Orient in mirovne pogodbe. Glede slednjih je dr. Beneš mnenja, da je revizija, zlasti revizija teritorialnih klavzul, nemogoča. Miru ne bo, če bomo še vedno mislili, da moramo znova sestiti za mirovno mizo in se pogajati o vprašanjih, glede katerih je morala odločiti sila, ker je bil nemogoče prijeteljski sporazum. V gospodarskem oziru stojimo še vedno pod vplivom vojnih posledic. Ogromnega pomena je vprašanje reparacij in medzavezniških vojnih dolgov. Na gospodarsko življenje pa seveda vpliva tudi politična negotovost in nejasnost. Eno brez drugega se ne da rešiti. Na to sledi socialna plat politične in gospodarske krize. — Kdor ne računa z od temeljev spreminjenim položajem, ki je nastopil v velikem delu Evrope, odkar se je izvršila demokratizacija javnega življenja, si sploh ne more napraviti jasnega računa, ker ne pozna pravih števil. Mnogi so docela razgibane in modra politika je samo ona, ki zna spraviti v sklad njihova stremjenja s splošnimi interesi. Filozofično-etična kriza se odigrava v borbi med desničarskim nacionalizmom in levičarskim socializmom. Nacionalizem ne more biti prava in polnovredna življenjska filozofija kot se to oznanja zlasti v malih nacionalnih državah. Razen nacionalnih nalog obstajajo tudi velike svetovne in mednarodne, gospodarske in socialne naloge, ki jih morajo posamezni narodi reševati v zvezi z drugimi.

Iz vsega tega je razvidno — pravi dr. Beneš — da se Evropa nahaja v dolgi, zelo dolgi rekonvalescenci in da so potrebna desetletja, predno bo položaj jasnejši in stalnejši. Države imajo naloge, da delajo za pomirjenje množic, kar pa je mogoče edino le na ta način, da se vodi prava demokratska politika. V vseh važnejših strankah je danes glavni faktor mali človek, ki se uveljavlja tako na desnici kakor na levi. Je tedaj absolutno potrebno, da vlada jo koalicijske vlade, ki so v stanju ka-nalizirati obstoječa nasprotja in vzdržati ravnovesje med gospodarsko-socialnimi skupinami.

Če hočemo delati za rešitev današnje politične, gospodarske, socialne in filozofično-etične krize, je treba, da se konsekvantno zoperstavimo vsakemu nedemokratskemu nasilju, pa najsi prihaja od leve ali desnice; tam, kjer razmere to izrecno zahtevajo — zlasti v novih državah — se je treba izogibati vsakega sredstva, ki bi moglo po-ostriiti nasprotja med desnico in levico, hkrati pa je treba iskati sintezo med nacionalnim in socialnim idealom. — Izkoriščati enega za boj proti drugemu je že a priori nepravilno; obojevanje šovinizma je toliko kot izpodkopavanje državnih in narodnih temeljev; istotako napačno je govoriti o mednarodni socialni revoluciji, v katero praktično nihče ne veruje.

Tako končuje dr. Beneš svoja novoletna izvajanja. Kdor jih razume, ta razume!

I—us.

## Politične vesti.

**\* Žalostna slika.** Predstojajoče državnozborske volitve bodo nudile še mnogo bolj žalostno sliko razcepljenosti naših političnih razmer, kakor pa so jih nudile volitve v konstituanto. Strank, ki bodo postavile samostojne liste je toliko, da jih skoro ni mogoče štetiti. Oziroma se samo v našo malo Slovenijo; tu bodo nastopile sledeče stare stranke: demokratska, klerikalna, samostojna kmetijska, narodno socialistična in socialistična. Poleg teh pa bodo nastopile, kakor se govori, še sledeče nove: nova komunistična stranka, zajedničarska, radikalna, Novačanova republikanska, Gosarjeva krščansko socialna, Sušteršičeva narodno-gospodarska ter nemška stranka. Ako nastopi tudi še stranka g. viteza Zagorskega, jih bo torej ravno 13. Trinajst strank v mali Sloveniji, trinajst listov in trinajst volilnih škrinjic. Volilec bo moral najmanj tri tedne pred volitvami uporabiti samo za to, da bo študiral razvrstitev volilnih škrinjic, ako bo hotel vreči svojo kroglico v pravo. Volitev torej res ne bo nič prijetnega. Ker mora vsaka stranka postaviti celotno listo in povrh še toliko namestnikov, bo skoro vsak stoti volilec v Sloveniji obenem tudi poslanski kandidat. Nič manj razcepljene niso razmere na Hrvaškem, tam bodo nastopili: demokratski, radikalni, Radičevci, socialisti, komunisti, klerikalci, zemljoradniki, zajedničarji, frankovci, pravaši, tribunaši, republikanci itd. V Vojvodini nastopajo demokratski, Pašičevi radikalci, Radičevci, Bunjevci in Sokei, zemljoradniki, Radičevci, klerikalci, republikanci, socialisti, komunisti, Slovaki, Madžari in Nemci. V Bosni in Hercegovini nastopijo: demokratski, oboji radikalci, oboji muslimani, oboji zemljoradniki, Radičevci, pravaši, zajedničarji, frankovci, socialisti, komunisti in republikanci. V Dalmaciji nastopijo: demokratski, radikalci, tribunaši, klerikalci, zemljoradniki, socialisti, komunisti, muslimani, republikanci, težaški ter baže tudi bugaraši in še par manjših skupin. V Črni gori nastopijo: demokratski, radikalci, zemljoradniki, republikanci, komunisti in najbrže še par drugih. V celi državi bo torej nastopilo kakih 30—40 različnih strank z različnimi listami in različnimi škrinjicami. Enako žalostno sliko razcepljenosti kakor volitve bo nudil seveda tudi bodoči parlament. Kam jadramo? Kdaj bo naše zaslepljeno in skregano ljudstvo srečala pamet? Dokler se to ne zgodi, bodo pri nas zaman vsake volitve.

litve, ker bodo vedno znova prinesle v parlament še več zmešnjave kakor jo je bilo poprej.

**\* Vojvodinski Nemci nastopijo pri volitvah samostojno.** Beograjska »Tribuna« je prinesla te dni alarmantno vest, da bodo vojvodinski Nemci oddali svoje glasove pri prihodnjih državnozborskih volitvah radikalni stranki. Na to vest odgovarja sedaj službeno glasilo vojvodinskih in sremskih Nemcev, novosadski »Deutsches Volksblatt«, zatrjujoč kategorično, da je vest »Tribune« zlagana. Vojvodinski in sremski Nemci bodo nastopili pri volitvah popolnoma samostojno; postavili bodo povsod svoje lastne samonemške kandidatne liste. O kaki zvezi s kako jugoslovensko stranko pred volitvami in za časa volitev ni nobenega govora, pač pa bodo oni nemški kandidati, ki bodo izvoljeni, po volitvah v zvezi z vrhovnim vodstvom nemške stranke sklenili, kateri politični skupini v parlamentu se priključijo. Pri odločitvi bo merodajno samo to, katera skupina bo nudila Nemcem največ ugodnosti. Radikalne nade v koruzni zakon z vojvodinskimi in sremskimi Nemci so torej splavale po vodi.

**\* Oboroževanje Male antante.** Kakor poročajo pariški listi je Mala antanta zaprosila konferenco veleposlanikov za dovoljenje, da si sme nabaviti vojni material iz avstrijskih tovarn za orožje in municijo. Kak odgovor bo dala konferenca še ni znano, francoski listi pa so odločno proti temu, da bi se municija za Malo antanto naročala v Avstriji. Vsi brez izjeme naglašajo, da se morata posebno Jugoslavija in Rumunija v tem oziru osamosvojiti na ta način, da zgradijo lastne tovarne za municijo in orožje. Ne sme se — pravijo listi — dovoliti, da v Avstriji in Madžarski obstojajo tovarne za orožje in municijo, v državah Male antante pa jih ni. Tudi naše mnenje se docela strinja s francoskim, ker bi v slučaju vojne naenkrat lahko ostali brez orožja in municije, ako se ne bomo pobrigali za lastne tovarne.

**\* Nova politična senzacija v Bolgariji.** To dni je imela biti izrečena razsodba v dolgem procesu proti bolgarskim ministrom, ki so bili na vladi med svetovno vojno in ki so obtoženi, da so zakrivilili poraz Bolgarije in hude katastrofe na solunski fronti. Vse je z napeto pozornostjo pričakovalo izida, posebno ker se je bolgarska javnost v nedavno izvedenem tožadnem ljudskem glasovanju izrekla za obsodbo. Nenadoma pa sta bila sedaj na ukaz vlade aretirana dva sodnika, ki sta se nahajala v kolegiju, ki je imel izreči obsodbo; sodnika sta bila aretirana baže radi tega, ker se je ugotovilo, da sta stala v nedopustnih zvezah z obtoženimi ministri. — Aretacija je vzbudila po vsej Bolgariji veliko senzacijo. Bolgarski blokaši, opozicionalci, ki so proti obsodbi obtoženih mini-

strov so hoteli izrabiti fa akti vlade za agitacijo, češ, da si vlada ne upa izreči obsodbe. Vlada jim je pa izvila orožje iz rok s tem, da je izdala naredbo, po kateri zadostuje za polnomočje kolegija tudi le 10 članov, da se ima razprava torej nemoteno nadaljevati, čeprav sta odpadla dva člana.

**\* Nova madžarska stranka na Slovaškem.** Na Slovaškem sta obstojali doslej v splošnem samo dve madžarski stranki, klerikalna ali krščansko-socialna ter komunistična. Obe sta bili seveda naperjeni proti obstoju češkoslovaške republike. Sedaj pa ustanavlja dr. Ozanky tretjo novo stranko, stranko madžarskih demokratov na Slovaškem, katere začetna točka programa je priznavanje češkoslovaške republike ter borba proti iredentističnim klerikalcem in prevratnim komunistom. Polagoma pričenjajo torej tudi Madžari na Slovaškem uvidevati, da je treba računati z gotovimi dejstvi.

**\* Norveški delavci proti moskovski internacionali.** Vodstvo norveške komunistične stranke je sklenilo izstopiti iz tretje, moskovske internacionale, ker grede njeni načrti in cilji predaleč in škodujejo tudi delavstvu samemu kot takemu.

## Dnevna kronika.

**— Odlikovanje.** Iz službenih novin Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu posnamemo, da je Nj. Vel. kralj Aleksander I. odlikoval okrajnega glavarja iz Slovenigrada g. dr. Marko Ipavica z redom Sv. Save IV. stopnje. — Čestitamo!

**— Vpokojen je ravnatelj** direktorije državnih železnic v Zagrebu dr. Franič. — **Smrtna kosa.** V Dramliah pri Celju je umrl 3. t. m. g. Miloš Jarnovič, trgovec in posestnik, star 57 let, po kratki bolezn. Pokojnik je bil vsikdar zavezan narodnjak ter odločen naprednjak. Bodi mu blag spomin!

**— Najemniki pozor!** Ministrstvo za soc. politiko je izdalo kot popolnilo stanovanj, zakona naredbo, da mora najemnik, ki se s hišnim lastnikom ne sporazume o visokosti najemnine, plačati dozdajno najemnino in velja nova najemnina, katero naj določi sodišče, od prvega dne prihodnjega meseca, ko je bila vloženja prošnja za določitev najemnine. Če hišni posestnik noče sprejeti najemnine, jo naj najemnik založi pri upravni oblasti, torej v Mariboru, Celju in Ptuj pri mestnem magistratu, v drugih krajih pri okraj. glavarstvu.

**— Velika demonstracija proti stanovanjskemu zakonu v Beogradu.** V nedeljo se je vršil v Beogradu velik šod stanovanjskih najemnikov, na katerem se je protestiralo proti novemu stanovanjskemu zakonu in proti povišanju stanarine. Zborovalci so sklenili, da ne plačajo več, kakor so doslej, pa naj store hišni posestniki in vlada kar

hočejo. Stanovanjski najemniki se bodo že znali braniti. Po zborovanju so priredili stanovanjski najemniki velike demonstracije po mestu, ki so se spreminile kmalu tudi v odločen nastop proti sedanji radikalni vladi. Kakor izgleda, si bodo radikalni nakopali na hrbet sovražstvo vseh slojev, razen hišnih posestnikov in izvoznikarjev.

**— Radikalni volilni listi.** Radikalna stranka namerava za čas volilne kampanje izdati za raznih manjših krajev svoje volilne liste. Radikalni volilni list v Vukovaru, ki bo izhajal kot tednik, se bo imenoval »Radikalni Omladinac«. Baže nameravajo radikalci izdati svoja volilna glasila tudi v Sloveniji in sicer pred vsem v Ljubljani in v Mariboru.

**— Nova borza v naši državi.** Kakor poročajo skupljanski listi, je tamkajšnji trgovski gremij vložil pri vladi v Beogradu prošnjo za dovoljenje, da se osnuje v Skoplju produktna in valutna borza. Trgovski gremij utemeljuje potrebo osnovanja borze v Skoplju z motivacijo, da se zamore le na ta način preprečiti razne špekulacije, ki se vrše v tem najjužnejšem delu Jugoslavije.

**— Niš dobi cestno železnico.** Kakor poročajo listi, je niški mestni svet sklenil postaviti še tekom letošnjega leta cestno železnico. Kaj je pa z našo mariborsko?

## Dopisi.

**Iz Mozirja.** Na Silvestrov večer je priredil »Mozirski Sokol« sijajno veselico s plesom. Začetek vspehoda so tvorile lepo vspele proste vaje, ki so pokazale veliko spretnost vadiateljev in članov. Končali smo z dobrim uspehom staro leto, ki nam je v proslavi 40-letnice Sokola prineslo mnogo novih lavorik. Za to si je pač vspel bivši naš odbornik, brat Fr. Baš, tuk. živino-zdravnik, ki smo ga ta večer tako pogrešali, največjih zaslug. Zapustil je nedavno naš trg, da nastopi svoje novo mesto v Mariboru. Težko smo se ločili od zavednega narodnjaka, naprednega sobojevnika, nevtrudnega požrtvovalnega delavca, buditelja in družitelja naših vrst, odličnega družabnika, zvestega brata in prijatelja. Ves čas, kar je bil med nami, se je kazal takšenega in Mariborčanom smelo čestitamo na ti pridobitvi! Ni bilo narodne prireditve, da ne bi on s svojo izkušeno spretnostjo in agilnostjo sodeloval. Vsa hvala mu za to, posebno še, da je našo »Čitalnico« zbudil iz dolgoletnega mrtvila in ji bil odločen predsednik. Kakor je pa nevhvaležnost plačilo sveta, moral je tudi to on okusiti, ko so ga znani črni klevetniki v umazanem listu s še umazanejšimi besedami napadli. V zadoščanje mu bodijo naše neomajne simpatije in priznanja kot pobuda za vstrajanje tudi v Mariboru. Mozirski Sokol pa kliče enodušno: »Zdravo in živeli, vridi brat!«

Mihel Zevaco:

## Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila

Rosandra.

(Dalje.)

»Ali, Ivanka, Ivanka, — zakaj vendar tako tekaš, vsa si potna, spehana in zmašena!«

A ne da bi odgovorila, se je stegnila Ivanka po torbici, ki je ležala pri nogah karajoče gospe, — vzela iz nje jeden lončed'or, pa zopet stekla proti trudnemu potniku. —

V istem trenutku pa je zopet zadonel rog, naznanjajoč »pregled« in odhod. — Istočasno je dospel i mladi jezdec na planoto, medtem ko se je od nasprotni strani pokazal na iskren s peno pokritem konju lovec z opasano lovsko trobento in z lovskim nožem za pasom, ter v bliskovitem galopu obdirjal ribnik.

»Tu, vzemite,« — je rekla Ivanka tujeu z milim glasom.

»Jaz ne prosim miloščine,« — je zamolklo odvrnil pešec. —

»Oh,« — je vzkliknila deklica ginjeno, — »ali me hočete žaliti?«

Popotnik se je še obojavljaj, skoraj se je tresel, a slednjič je vendarle stegnil roko. — Ivanka je spustila vanjo zlatnik, pa se ljubko nasmehnila. —

Ker je pa neznanec še obstal in mrko gledal, je nadaljevala:

»Mogoče vam bi utegnila še koristiti na kak način, če mi hočete zaupati svoje ime.« —

Zdrnil se je, v očeh mu je čudno zablislo a potem je rekel tiho:

»Imenujem se Franc Damiens!« —

Jezdec iz gozda se je bil med tem približal skupini, — mahoma s silo zadržal konja ter zapovedal ukazujočim glasom:

»Neotesanec, pojdi stran, izgini, in tudi ve mladenke, — kakor tudi ve gospo!«

Ivanka se je obrnila ter se malomarno namrdnila, a slednjič se še glasno posmejala:

»Gospod, — vi ne posite svoje trobente pravilno opasane, kar mi dokazuje, — če bi to sploh bilo še treba, — da niste plemenitaše!« —

»Gospa,« — se je odzval jeznim glasom lovec, ki je postal blede vsled jeze.

»Pojdite, pojdite, — pustite se poučiti od gospoda D'ampierre-ja pravega dvorljivega vedenja, a v olikanosti, galantnosti vam bode pa vsak pravi Francos mojster, — in kadar se obojega privadite, pa se zopet vrnite!« —

Po teh besedah se je mladenka zavrtela na visokih petah svojih svilnatih čevlčkov, lovec pa je zelen od jeze spodbodel konja in malo je manjkalo, da ni podrl mladenke na tla. — Deklice so zavpile, prašni potnik je trdneje

stisnil svojo gorjačo, ter jo dvignil z zamolklo grožnjo, a še predno je vtegnil zamahnuti, se je že lovčev konj vstavil, — nazadoval. — Mladi kavalir, ki je bil ravno dospel v bližino, je v trenutku zapodil svojega konja med lovec in mladenko, prijel za vajeti lovčevega konja ter ga krepko stresal, medtem ko je z jeznim glasom rotnel:

»Za Boga, ali ste zblazneli!«

Konja in jezdec sta si bila nasproti, — oba moška sta si pogledala v oči, njiju pogled je izražal jasno grožnjo. —

»Ah,« — tukaj se torej zasramujejo ženske,« — je nadaljeval mladi neznanec. —

Lovec je zaklel, a hipoma se je umiril, potem pa odločno, aljudno rekel:

»Pazite, gospod! — Jaz sem tu v izvrševanju svoje službe, katere mi nalaga, da pripravim prosto pot lovski družbi.« —

»In jaz vršim svojo službo s tem, da odstranim bedake!« —

»In tudi če bi bili sam veliki lovec, — jaz vam pravim nazaj, — gospod, umaknite se!« —

Lovec je na to z roko posegel po sablji, a se spomnil, da mu visi ob boku le loveki nož, pa odgovoril:

»Dobro, — videli se še bomo, mladi don Kišote, — če se bode sploh upali pokazati se!« —

»In jaz vam porežem še ušesa, vi gospod, ki hočete potovati ženske!«

Kdor me išče, me lahko dobi, — in tudi če se me ne išče!« —

»Vaše ime torej,« — je rotnel lovec.

»Blagovolite, — pa Vaše preje!« —

»Grof du Barry, ščitonosec v službi Veličanstva kralja.« —

»Jaz pa sem vitez d'Assas, zastavonoša pri regimentu D'Alvergne, sedaj na pravičnem dopustu, — grem v Pariz, kjer se nastanim v ulici sv. Onorata pri »treh delfinih«, kjer bodem jutri in naslednje dneve pričakoval, da me grof du Barry razseka na kose.« —

»Dobro tedaj, vitez d'Assas, ne bode dolgo čakali,« — je odvrnil srdito lovec. — »In tudi vi gospa bodele še slišali o meni!« —

»To bo res prav velika čast za mene,« — mu je odvrnila mladenka z ljubko impertinenco. —

Grof je z žugajočo gesto obrnil svojega konja ter skokoma oddirjal v gozd, odkoder so se slišali lovski rogi.

Medtem ko je trajal opisani prizor, se je prašni popotnik, ki je rekel, da se zove Franc Damiens, umaknil pod skurpino hrastov, odkoder je občudoval ljubko devoj in šepetal:

»Kako je lepa, kako je krasna!« —

Vitez d'Assas je skočil raz konja in se poklonil pred Ivanka.

»Gospa, blagovolite se zanesti na mene, karkoli bi še utegnilo dogoditi. — Umirite se, prosim vas, prisegam vam, da bode nesramni plemič kaznovan.«

(Dalje prihodnjik.)

# Mariborske vesti.

Maribor, 4. januarja 1923.

**VSE SOMIŠLJENIKE V MARIBORU OPOZARJAMO**, da poteče reklamacijski rok za vpis v volilne imenike za narodno skupščino dne 6. jan. 1923 zvečer. Vsakdo si naj v tajništvu demokratske stranke v Cankarjevi ul. št. 1 — kjer so imeniki razpoloženi — vpogleda, ali je vpisan.

—□—

m Prof. E. Hauman v Mariboru. Čerle francas nam sporoča: Gospod Emile Hauman, predstojnik stolice za slovenske jezike in književnosti na pariški univerzi, pride v petek 5. januarja popoldne v Maribor in bo predaval v francoskem krožku o svetovnem pomenu francoskega jezika. Gosp. Hauman se je posvetil poleg rusčine tudi v velikem obsegu študiju jugoslovanskih razmer. Vsled svojega temeljitega poznavanja historičnih in leposlovnih vprašanj pri Slovanih, je bil poklican širiti na Francoskem zanimanje za vse kulturne pojave v slovanskem svetu. Za časa vojne je neumorno pojasnjeval francoski javnosti narodno vprašanje jugoslovanske s publikacijami in predavanji. Po preobratu je bil eden med prvimi, ki so se odzvali pozivu Ernesta Denisa za ustanovitev slavističnega inštituta v Parizu, v katerega je vstopil kot predsednik. — Predavanje se vrši v petek, 5. januarja, ob 18. uri zvečer v slavnostni dvorani moškega učiteljskega. Odbor priporoča občinstvu, članom društva in nečlanom, da se prav številno udeleži tega zanimivega predavanja. Vstop prost.

m Smrtna kosa. V torek je umrl gostilničar na Pristanu g. Matija Dabrinč, v Mariboru dobro znana osebnost. Pogreb se je vršil danes na pokopališču v Pobrežju. N. v. m. p.!

m Vojaška proslava pravoslavnega Badnjaka (predbožničnega dne) se bo vršila po stari navadi tudi letos, dne 6. januarja. Slavnostni spreved se razvije ob 13. uri (1. pri popoldne) iz vojašnice kralja Aleksandra v vojno realko in nazaj. Spreveda se lahko udeleži tudi civilno prebivalstvo na konjih ali vozovih. Zbirališče udeležencev, ob 13. uri pred vojašnico kralja Aleksandra.

m Kupnino za Kokoschinogrove hiše. Kupljene za uradne mariborske oblasti, bo fin. okr. ravateljstvo izplačalo, ker je dobilo od ministrstva tozadevno pooblastilo.

m Sanatorij Petrovo selo v Mariboru, ki sta ga ustanovila primarij g. dr. Mirko Černič in ginekolog dr. Benjamin Ipavc, se menda v kratkem otvori. Vodstvo sanatorija imata imenovana zdravnika.

m Uradna poprava stalnih volilnih imenikov za volitve v občinski odbor. Mestni magistrat razglašuje: Glasom člana 2 zakona o volilnih imenikih z dne 30. V. 1922 št. 184, Ur. l. kos 67, se vrši v času od 1. do 31. januarja 1923 uradna poprava volilnih imenikov. Pri tej popravi vpiše mestni magistrat s svojim sklepom v volilni imenik vse osebe, ki imajo volilno pravico, a niso dosedaj še vpisane, ter izpuštil na isti način vse one osebe, ki so izgubile to pravico. Uradoma se vpiše v volilne imenike tudi vojake, ki so odslužili svoj rok, kakor tudi vojake, ki v teku leta 1923 odslužijo svoj rok. Pravico za vpis v volilni imenik za volitve v občinski odbor imajo vsi moški, ki do 31. januarja 1923 izpolnijo 21. leto in bivajo do tega časa že 1 leto nepretrgoma v občini, ter so državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. V smislu zakona je smatrati državljanom tudi vse Slovane po jeziku in plemenu, ki sicer niso naši državljani, ki pa so se do dne uradne poprave volilnih imenikov stalno naselili v katerikoli občini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vabi se vse osebe, ki imajo pravico za vpis v imenik, da se v času od 6. do 15. januarja 1923 javijo pri mestnem magistratu, soba št. 11 in sicer v uradnih urah t. j. od 8.—14. in od 16.—18. ure. S seboj je prinesiti dokaz o predpisani starosti, dokaz o državljanstvu in dokaz o bivanju v občini. Vsa ta dokazila morajo biti uradna in so koleka presta.

m Društvo jugoslov. akademikov v Mariboru nas naproča, da se enkrat obozujemo in povabimo vse narodno na-

predno in dijaštvu naklonjeno občinstvo na današnji (5. januarja) elitni ples v Narodnem domu. Vstop edinole proti vabilu.

m Zadruga brivcev v Mariboru naznanja sl. občinstvu, da so brivnice v soboto (5. Trije kralji) do šestih zvečer odprte, v nedeljo, kakor navadno, zaprte.

m Stare knjige, dobro ohranjene in primerne za javno knjižnico, kupuje po najvišjih cenah »Ljudska knjižnica«. Ustmene ali pismene ponudbe naj se naslovijo na »Ljudsko knjižnico« v Narodnem domu ali na uredništvo »Tabora«.

m Slovenske gospodinje opozarjamo, da je izšel Gospodinski koledar, ki ga je uredila naša pesnica Utva in ki se je vsled svoje praktične uredbe lanske leto zelo priljubilo ter poponoma uveljavilo. Dobi se v vseh knjigarnah, člani ga pa dobe v pisarni Jugoslovanske Matice, Ljubljana, Pred škofijo 21.

## Narodno gledališče.

### Repertoire:

Četrtek, 4. jan. Zaprto.  
Petek, 5. jan. »Užitkarji«, C (kuponi). Premijera.

—□—

»Užitkarji«. V petek, dne 5. jan. se vrši premijera »Užitkarjev«, kmetska tragedija v treh dejanjih, spisal Alojzij Remec. Remec poznamo že po »Učitelji Pavlu«, dalje po verižniški komediji »Kirke«, ki jo je vprizorilo tukaj gledališče z jako lepim uspehom. To najnovejšo Remčevo delo je nedvomno tudi najboljšo izmed njegovih navedenih del. Dejanje se odigrava hitro in burno. Po nekaj kratkih in jednatih prizorih se stoji vsa družba prvega dejanja pred sodnijo. Premijeri bo prisostoval avtor sam.

Jugoslovansko - češkoslovaška Liga:  
V četrtek ob 19. uri v Nar. domu predavanje:

»LEPOTE SLOVAŠKE«  
Krasne slike, vstop prost.

## Kultura in umetnost

x Dr. Ljudevit Pivko: Telovadne igre. Sokolska knjižnica, knjiga V. — Lansko leto je izšla ta prepotrebna knjiga, ki bi ne smela manjkati v nobeni šoli in v nobenem vzgojevališču, kakor tudi ne v nobeni vadišnici za naraščajo. Na to knjigo smo Slovenci lahko ponosni, zato jo znova tople priporočamo vsem onim, ki jo še nimajo; pripravna je tudi kot darilo za mladino. Sezite po nji hitro, dokler ne poidi. Dobi se pri trgovcu br. Franju Majerju v Mariboru. Glavni trg št. 9. — Poedini izvod stane 5 Din.

x Podpora Srbski Matici. Srbski Matiči v Novem Sadu, tej najstarejši srbski književni zadrugi je dovolil novo-sadski mestni svet 25.000 Din. podpore. Letošnje knjige (šest vezanih) izidejo v februarju ter stanejo 60 Din. Poverjenik Srbske Matice za Maribor je g. prota Trbojevič.

x Za osnovne šole. Ministrstvo za prosveto je sklenilo podeliti brezopretno posojilo onim občinam, ki si same iz svojih sredstev ne morejo zgraditi osnovnih šol.

x Ljudska knjižnica v Šibeniku. — Šibeniški visokošolci in srednješolci so s pomočjo tamkajšnjih meščanov osnovali te dni Ljudsko knjižnico. Knjižnica si je nabavila takoj lepo število knjig, da bo pa tudi v bodoče uspevala svedoči število podpornikov, ki presega že sedaj 400 članov.

x »Jadranska Straža«. Prejeli smo I. številko novo ustanovljenega službenega glasila »Jadranske Straže« v Splitu. Organizacija »Jadranske Straže« je znana tudi pri nas. Njeno glasilo bo še bolj razširilo in poglobilo zanimanje za naše pomorstvo. Glasilo »Jadranska Straža« izhaja v revijalni obliki in je bogato ilustriran. Prva številka prinaša slike predsednika »Jadranske Straže« Jurja Blaukinitza, vojnega ministra Pešiča, kontradmira Price in vodilnih funkcionarjev »Jadranske Straže«. Na to slede razne pomorske in primorske slike, ki so lepe in uspele. Med članki opozarjamo na: »Historiat Jadranske Straže«, »Naš standard na Ja-

dranu«, »Iz najbližje povijesti naše mornarice« itd. Zelo bogate so vesti, ki vzbujajo razne zanimive novice iz našega pomorskega življenja. Prva številka obsega 32 strani. Besedilo je tiskano v latinici in cirilici. List urejuje prof. S. Albirevič. Iz neke novice povzamemo, da ima »Jadranska Straža« v Mariboru svojega poverjenika g. Mile Sertiča, (železniški uradnik v delavnici JŽ), ki bo dalj interesantom natančnejša pojasnila. List zasluži vsi gmetno in moralno podporo in je v primeri z današnjo draginjo prav po ceni.

x Izšla je 12. številka Ljubljanskega Zvona z izredno bogato in pestro vsebino. A. Funtek je objavil zanimivo, mestoma sarkastično pisano razpravo: »O besedilu naših popularnih pesmi«, Iv. Lah zaključna poglavja svojega romana »Angelin Hidar«, pesnik Gradnik dva lepa soneta »Jeseni v Medani«; Fr. Erjavc je priobčil v članku »Iz Cankarjeve delavnice« dva različna napisana Ivanove »Veliko mašo«, ki bosta zanimala ne samo literarnega zgodovinarja, marveč tudi preprostega čitatelja. Fr. Bevk je zaključil svojo enodejanko »V globini«, ki z naturalistično vernostjo slika krčevito predsmrtno borbo čete vojakov v zakopu. Vojeslav Mole nas seznaja z bujnim gledališkim življenjem v polski prestolnici, modernist Fr. Onič ima pesem »Jekleno znamenje«, Miran Jarc pa je končal svoje novoletno »Poletje«. V zelo bogatih »Književnih poročilih« ocenjuje dr. Glonar simpatični Sičev zbornik »Narodni okraski«, dr. Erjavčeve zbrane spise za mladino. J. Gorec Erjavčev prevod srbskih narodnih pripovedk, in Mišičev satirični in aktualni roman »Dode Joksim«, Dr. Kidrič — Glonarjevo izdajo Prešernovo antologijo, dr. Ozvald Zbornik za pučko prosveto in dr. Cermelj Nedoljkovičeve francoske knjige o Boškovičevi relativistični teoriji, kjer prihaja do zaključka, da je bil Boškovič izmed največjih duhov jugoslovanskih, primerjajoč ga velikim Newtonu, Leibnizu, Kantu. Kronika pa prinaša dvojce poročil o drami in operi izpod peresa Fr. Albrehta in Nika Štritofa. V vabilu na naročbo, ki je števil. priloženo, je uredništvo navedlo mnogo odličnih literarnih osebnosti, ki bodo sodelovale v prihodnjem letniku in katerih imena jamčijo, da bo »Ljubljanski Zvon« tudi v bodoče ne samo najstarejša, marveč tudi najboljša slovenska revija, ki bi ne smela manjkati v nobeni hiši. List, ki se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 84, toplo priporočamo.

x Velik uspeh nove francoske drame. Te dni je doživel francoski pisatelj François de Curel s svojo novo dramo »La terre inhumaine« (Nečloveška zemlja) nenavadno velik uspeh, o katerem pišejo skoro vsi pariški listi. Drama se odigrava med svetovno vojno. Glavni junak je mlad francoski vojak, ki se zaljubi v neko nemško princeso. Sprva jo hoče ubiti kot vohunko, potem pa zmaga ljubezen nad patrijotizmom. Drugačnja je princesa, ta ne pozna usmiljenja do sovražnika Francoza; hoče ga izdati nemški patrulji, pri čemer pa jo prepriča njegova mati, ki jo ustreli. Drama torej ni nič posebnega, rekli bi, da je celo nekaj pamflet, toda ravno zato je doživel uspeh. Kakor izgleda, posega francoski odpor do Nemcev tudi že v umetnosti. Če je to na korist veliki francoski umetnosti, je drugo vprašanje.

## JDS.

TAJNIŠTVO DEMOKRATSKE STRANKE V MARIBORU za oblastno organizacijo stranke in za Maribor je odsele stalno v Cankarjevi ul. št. 1, pritično. Tam so tudi klubski lokali za seje strankinih organizacij in za sestanke strankinih pristavev. Tam naj oddajajo člani stranke vse svoje želje, zahteve, prošnje itd. Tam so na vpogled volilni imeniki za Maribor. Uradne ure so od 8.—12. ure dopold. ter od 16.—18. ure popoldne.

## Sokolstvo.

o Seja odseka za zgradbo Sokolskega doma se vrši danes zvečer ob 20. uri in pol v Grajski kleti. Vabim odsekove člani k polnoštevilni udeležbi. Zdravo! — Predsednik

## Izored sodišča.

Maribor, 30. decembra 1922.

Goljufija s spričevalom.

Osemnajstletni gojenec učiteljskega Ludvik Lipič, sedaj v Ljubljani, se je zagovaral pred okrajnim sodiščem radi hudodelstva goljufije. — Lipič se je dne 26. julija zglasil v pisarni šolskega nadzornika Rado Jurka v Murski Soboti proseč, da se ga nastavi za pomožnega učitelja. Predložil je madžarsko semestralno izpričevalo uspešno izvršenega IV. letnika na učiteljsko v Papi, glaseč na ime »Alojz Lipisz«. Na vprašanje, zakaj nima zrelostnega izpričevala oziroma po madžarskem statutu učiteljskega diploma, je odvrnil, da so sedaj učiteljska na Madžarskem že razširjena na 6 letnikov, a ker je sin revnih staršev, ne more dalje študirati. Šolski nadzornik je priporočal njegovo prošnjo višjemu šolskemu svetu v Ljubljani in ta je z odlokom z dne 31. avgusta 1921 dovolil namestitev obtoženca. Nato mu je bila poverjena služba pomožnega učitelja na evangel. šoli v Seborcih v Prekmurju, odkoder je bil premeščen v Jesenice. Kot tak je sprejel do 1. aprila 1922 skupaj 14.220 K 23 vin. na plači. Meseca marca je nastala govorica, da si je Lipič sam napravil spričevalo. Sum, da sploh ni dovršil učiteljskega, je postal tem večji, ker ni hotel predložiti izpričevala. Dognalo se je, da je njegovo pravo krstno ime »Ludvik«, da je dovršil 3 letnike meščanske šole v Murski Soboti in da je zapustil julija 1921 prvi letnik učiteljskega v Mariboru s ponavljalnim izpitom v nemščini. Učiteljske v Papi mu ni izdalo nikakega zrelostnega spričevala in ga v Papi sploh ne poznajo. Ker tedaj ni mogel posedovati spričevala čez 4 letnike učiteljskega, si je moral isto v cellem obsegu ponarediti, sicer bi bilo izključeno, da bi bil spraviš šolsko oblast v zmoto. Lipič sicer tajni in trdi, da je dobil spričevalo v Papi, katerega pa sedaj nima več. Sodba se glasi na 3 mesece ječe.

### Zalitev priči.

Josip Kuplen, delavec v Lukoševcih, okraj Murska Sobotica, je 21. oktobra pri okrajnem sodišču v Murski Soboti očital pričama Juliju in Tereziji Beor, da sta krivo pričala. S temi besedami je žalil priči o priliki službenega posla in je bil radi pregreska po § 104 srb. k. z. obsojen na 14 dni zapora.

### Tatvina ob priliki požara.

V noči na 4. decembra je začelo goriti poslopje posojilnice v Makotah, okraj Slov. Bistrica. V tem poslopju se nahajata tudi žandarmerijska stanica. Med tem ko je gorelo, so bili poleg drugih ljudi vsi orožniki zaposleni pri reševanju blaga. Na pozorišču je prišlo tudi več fantov, med temi posestnikov sin Jurij Babšek iz Sestari, ki so rešeno blago deloma pokradli. Deloma so vdrli v prvo nadstropje gorečega poslopja in tam iz hudožije zrušili lončeno peč, razbili nekaj šip in strli pri enem železnem štedilniku železno ploščo in medeni okvir, pri drugem medeno pipo pri kotlu. Babšek pa je tudi osumljen, da je vzel iz kupa rešenega blaga belu platneno rjuho in ročno svetilko. Ko je segal po erarični posteljni odeji, ga je zalotil orožnik, Babšek je bil pred senatom obsojen radi hudodelstva tatvine in prestopka zlobne poškodbe na osem mesecev težke ječe, medtem ko se bodo njegovi tovariši zagovarjali pred okrajnim sodiščem v Slovenski Bistrici.

### Prijazna ljubica.

Dne 2. novembra sta se seznanila kuharica Neža Vobnik iz Maribora, ki je že trikrat radi tatvine predkaznovana, in vlakovodja V. P. v Pristavčevi gostilni na Meljski cesti. Od tam sta se podala v Pobrežje ter popivala po gostilnah. Na potu proti Mariboru se je Vobnik ponudila svojemu spremljevalcu, da mu hoče nesti par čevljev, ki jih je imel zavite v papir in nosil s seboj. Čez nekaj časa, ko sta krenila po poti proti brodu, pa je stekla s čevlji ki so vredni 600 K. Pri tej priliki je opazil P., da mu manjka tudi žepna ura v vrednosti 3000 K. Stekel je takoj za žensko, jo dohitel, ji vzel čevlje ter

zahteval od nje povrnitev ure, ki mu jo je ukradla med ljubimkanjem. Sodisce je obsodilo tatinsko žensko na 3 mesece težke ječe.

#### Zaljenje oblasti.

Začetkom novembra se je pokončal po konjaču Petru Stibere v navzočnosti dveh orožnikov, pes posestnika Ivana Peršaka v Cerovcu, okraj Ormož. Peršak, ki je bil radi tega izrazil: »Naj vrag vzame oblastvo, zakone in okrajno glavarstvo, ki nas goljufa.« Ker je s temi besedami žalil oblastvo v pogledu na službeni posel, ga je sodišče obsodilo p. § 104 srb. k. z. na 300 D denarne globe.

## Gospodarstvo.

**z Produktna borza v Novem Sadu,** 2. januarja: pšenica, bačka 440, sremška 445; ječmen: bački 325, sremški 330; oves: bački 300, sremški 305; koruza (v zrnju) za marec 250; fižol (novi) beli 375, pisarni 370; moka: št. 0 — 613, za kuho 588, krušna št. 6 — 588; otrobi, pšenični 170; mast: svinjska, ab Bačka 27; Tendencia: čvrsta.

**g Vrtnarsko društvo za Slovenijo,** ki se pravkar snuje, je stopilo v zvezo s »Sadjarskim društvom«, da se na ta način pospešujeta obe važni panogi, ki sta tudi v praktičnem življenju navezani druga na drugo. Pripravljali odbor je imel dne 27. decembra v Celju tozadevna pogajanja s Sadjarskim društvom in se je tudi izredni občni zbor tega društva soglasno izrekel za skupno delovanje. Po vseh večjih krajih se imajo snovati podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva. Pripominja se, da to Vrtnarsko društvo ne stoji v nikakoršni zvezi z društvom takozvane »Gojkove vrtnarske šole« v Kranju.

**Oddaja zgradbe mostu preko Drine.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 12. januarja 1923 ob 10. uri dopoldne licitacija glede oddaje zgradbe mostu preko Drine pri Meddi na progi Sarajevo—Uvac. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

**Strokovna organizacija kovačev** se je ustanovila 26. dec. v Mariboru. Vršil se je ustanovni občni zbor strokov-

ne zadruge podkovskih kovačev za mesto in okolico.

**Prodaja železnih odpadkov.** V pisarni inženjerskega skladišča Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, na Kodeljevem, vršila se boode na dan 5. jan. 1923 ob 9. uri dopoldne javna ustmena dražba za prodajo približno 4000 kg železnih odpadkov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

## Turistika in sport.

**Zimski sport v Bohinju.** Priprave. Znano Bohinjsko sportno sankališče nad Bohinjsko Bistrico je letos v profilu na eliptično obliko korenito popravljeno. Vsi ovinki so se nasuli, jarki in koste izjednačile, ob sankalni progi se nahajajoče skale in druge ovire razstrelile in odstranile. Dolžina sada popravljene sankališča znaša okrog 1000 m, za tekme pa se bo skušalo pripraviti tudi že zgornji del, tekmovalcem dobro poznano »S« globačo. Ob sankališču nahajajoča se, razpadajoča okrepčevalnica je bila tudi za silo popravljena, prihodnje leto pa se postavi nova, udobnejša.

**Smučarska vel. skakalnica** na Kozjaku nad sankališčem. Odstranili so se razni terenski nedostatki, pod skakalnico se je vesina izravnala, ob cesti na sankališče pa se zgradila mala skakalnica za vežbanje v pričetnih vajah v skakanju. Smučarje še posebno opozarjamo, da je končno vendar enkrat omogočen boljši pristop in sestop od Brda nad Bistrico mimo sankališča na Rovo, ker je bila ondodna ovirajoča gošča deloma presekanja. Prihodnje leto se bo skušalo še nadalje potrebiti ta gozdni pas in ga docela očistiti gošče, da bo tudi pri tekmah odprt gladek tir naravnost do Bohinjske Bistrice.

**Smučarski tečaj JZSS** je določen na termin od 6. jan. do 14. jan. 1923 in upamo, da bo Bohinji pravočasno odpravil tudi še zadnje zapreke in pripravil vsaj do ta čas tudi — sneg.

## Objave.

**I. Mariborski Bioskop.** Danes v četrtek prične velikanska veseliga v 5

činih »Sedem let nesreče« z znamenitim komikom Max Linder v glavni vlogi. Max Linder, najboljši komik filmske industrije in nemške države je bil angažovan radi svojih zmognosti od največje francosko ameriške tvrdke Pathe-Amerikan z neverjetno velikansko plačo. In prvi film, ki je bil leta 1922 z Max Linder-om napravljen je 7 let nesreče. Kolosalna režija, ki jo zmoro samo francosko ameriška filmska industrija, izborna uspela komična vsebina in prvovrstna igra, podprta z dresiranimi živalimi, spravlja gledalca v presrčen smeh.

## Za naše izseljence.

**Uradni Komuniké izseljenškega komisarijata.**

Glasom pravilnika za izvršitev zakon o izseljevanju (§ 17.) ostanejo prevozniki listki (prepaid tickets, Schiffkarte) nekoncesioniranih parobrodskih družb, ki so plačani ali kupljeni za izseljenje v inozemstvu v veljavi le do 31. decembra 1922. Izseljenci s takimi listki se bodo morali na meji vrniti. Opozarja se, da imajo dosedaj koncesijo za prevoz izseljencev nastopne družbe:

**A. Za Zedinjene države:**

- »Vesna« D. D. za plovbo na Sušaku.
- »Cunard Line« Liverpool, zastopnik Jugoslavenska Banka Zagreb.
- »Compagnie Générale Transatlantique« Paris, zastopnik Slavenska banka Zagreb.
- »Navigazione Generale Italiana« — Genova Zastopnik Jadranska Banka Beograd.
- »Canadian Pacific Railway Co.« Montreal, zastopnik dr. Ivan Shvegel, Zagreb.
- »United American Lines« New York, zastopnik Jelisaвета Drašković, Zagreb.
- »Red Star Line« Antwerpen, zastopnik Josip Hlavin, Beograd.
- »The United States Lines« New York, zastopnik Damjan Branković, Beograd.
- »International Mercantile Marine American Co. Ltd.« New Jersey, zastopnik Josip Hlavin, Beograd.

»Oceanic Steamship Navigation Line« »White Star Line« i »White Star Dominion Line« Liverpool, zastopnik Mirko Sporčić, Zagreb.

»Hamburg Amerikanische Paketfahrt A. G.« Hamburg, zastopniki Jelisaвета Drašković, Zagreb.

»Norddeutscher Lloyd« v Bremen, zastopnik Hrvatsko-Slavonsko gospodarsko društvo, Zagreb.

**B. Za Kanado:**

»Cunard Line« Canadian Pacific Ry. Co.

»Red Star Line«, »Oceanic Steam Nav. Co. Ltd.« »White Star Line« i »White Star Dominion Line«, »Norddeutscher Lloyd«.

**C. Za Južno Ameriko.**

»Navigazione Generale Italiana« Hamburg Amerikanische Paketfahrt A. G. »Norddeutscher Lloyd«, »Koninklijke Nederlandsche Lloyd«, Amsterdam, zastopnik Jugoslavenska Banka, Zagreb.

**D. Za Južno Afriko i Australijo:**

»Oceanic Steam Nav. Co. Ltd.« »White Star Line« i »White Star Dominion Line«.

Generalni izseljenški komisariat v Zagrebu objavlja:

Gospod H. M. Mitton, šef glavnega kanadskega priseljenškega urada za Evropo v Anversu je bil pred krakom v naši državi, da prouči vprašanje emigracije naših državljanov v Kanado. Med drugim je našim uradnim krogom, ki se bavijo z izseljenškim vprašanjem, sporočil, da je Kanadska vlada v svrhu kontrole izseljencev na evropskem kontinentu ustanovila poleg glavnega urada še priseljenške urade v Parizu (za Cherbourg in Havre) v Hamburgu (tudi za Bremen, v Haagu) tudi za Rotterdam, v Gdanskem (tudi za Libavo), nadalje v Kodanju, Kristianiji in v Stockholmu.

Ti uradi imajo dolžnost, da pregledajo vse izseljenke iz evropskih držav, ki se hočejo izseliti v Kanado. Noben izseljenec ne bo mogel priti v Kanado, ako ga ne bo prej pregledal eden teh uradov.

Gospod Mitton je bil te dni v Beogradu in Zagrebu, da določi pogoje, s katerimi bi se mogel ustanoviti tak urad v naši kraljevini za pregledovanje naših izseljencev.

Bernhard Kellermann:

## PREDOR.

Roman.

(Dalje.)

(108)

Pogodila je resnico, zadela Allana prav v srce. Allan je sedel negiben in v Ethelo srepl. Ni odgovoril nobene besede niti je ni poizkusil prekiniti.

Ethel se ga je bila lotila iznenada in je sedaj njegovo osuplost izkoriščevala, kolikor je mogla. Zdaj je govorila tako hitro in vneto, da ji sploh ne bi mogel seči v besedo, ne da bi se storil nevljudnega. Očitala mu je, da se je dočista umaknil celo svojim prijateljem, da se je v tem mirnem mestu zakopal; živo mu je pripovedovala, kaj se ji je prigodilo, ko se je namenila na Stroma; govorila je o Lloyd, o Newyorku, o znancih, pa je beseda zopet in zopet nanesla, da se je bavila s predorom. Kdo neki bo predor dogradil, če ne on? Komu naj svet izroči to nalogo? In ne glede na vse to, treba je, da mu pove naravnost: saj ga bo konec, če ne prične kar kmalu spet graditi...

Allanove sive oči so se potemile in so zlele otožno, toliko je Ethel v njem razbuhnila jada, bolesti, grenjave in hrepenenja.

»K čemu mi pravite vse to?« je vprašal, in Ethelo je zadel nevoljen pogled.

»Nobene pravice nimam, Vam to praviti, vem,« je odgovorila, »če morebiti ne velja pravica nekake prijateljice ali znanke. Ali govorim pa le o tem, ker — Toda Ethel ni mogla povedati nobenega razloga in je nadaljevala: »Oponašam Vam samo, da se zakopavate v tole strašno sobo, ne da bi razgibali nebeški in peklenški rod ter se lotili dograditve.«

Allan je potrpljivo zmaljal z glavo in se brezupno nasmehnil. »Gospodična Lloyd,« je odvrnil, »postajate mi čisto neumevni. Saj sem razgibal nebeški in peklenški rod in poizkušam sleherni dan, karkoli morem. Da bi pričeli zopet graditi, na to zazdaj ni misliti.«

»Zakaj ne?«

Allan jo je osuplo pogledal. »Nimamo denarja,« je dejal kratko.

»Kdo pa naj priskrbi denarjev, če ne Vi?« je Ethel brž zavrnila, pritaženo smeja se. »Dokler se boste tukaj zapirali, Vam seveda nihče ne bo dal denarja.«

Allan se je pomenkovanja naveličal. »Poizkusil sem vse,« je odgovoril in Ethel je iz tona njegovega glasu slišala, da mu preseda.

Segla je po rokavice, in ko je natikala levo, je vprašala: »Ste govorili tudi s papanom?«

Allan je priklinal in se njenemu pogledu izognil.

»Z gospodom Lloydom? Seveda!« je odgovoril.

»No, in?«

»Gospod Lloyd mi ni obudil ni najmanjšega upanja ne!« je odvrnil in Ethelo pogledal.

Ethel se je zasmejala lehkotno, po otroško.

»Kdaj,« je rekla, »Allan, kdaj je bilo to?«

Allan je pomislil. »To je bilo lansko leto v jeseni.«

»Da, v jeseni!« je Ethel nadaljevala in se delala, kakor bi se čudila. »Tokrat so bile papanu roke vezane. Zdaj je stvar čisto drugačna — in Ethel Lloyd je v tej priči z velikim zvonom zazvonila dan — »Papa mi je rekel: jaz bi gradnjo morebiti prevzel. Ali umeje se samo ob sebi, da jaz ne bom hodil za Allanom. Naj bi on prišel k meni.« Te besede je govorila, kakor da ni v njih nič posebnega.

Allan je sedel mirno in bil zatopljen vase. Ni besede ni odgovoril. Ethel mu je bila s temi besedami v srcu zanetila ogenj. Kri mu je privrela v obraz. Nenadno je v ušesih začul gromni hrušč delovrše. Jeli mogoče? Lloyd —? Tako silno je bil razigran, da je moral vstati.

Nekoliko časa je molčal. Potem se je zazrl v Ethelo. Zaperjala si je rokavice in temu opravišu navidezno posvečala vso svojo pozornost.

Ethel je vstala in se Allanu nasmehnila. »Kajpada mi papa ni naročil, da naj Vam to povem, Allan. Nikdar ne sme doznati, da sem bila pri Vas,« je rekla bolj natihoma in mu poprožila roko.

(Dalje prihodnjik.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

## Mala oznanila.

**Natakarica** (tudi začelnica) se sprejme. Gostilna »Kolo«, Koroška cesta št. 3. 21

**Sprejme se gospod ali dijak** takoj na stanovanje. Vpraša se Maistrova ulica št. 18 pri hišniku. 13

**Postelja iz medi na prodaj.** Magdalenska ulica 16. 20

**Kompletna spalna garnitura**, trdi les, miza in stoli, 3500 D, pisalna miza, omare trdi les 400 D, umivalnik trdi les 120 D, veliko ogledalo 360 D. Vpraša se: Rotovski trg št. 8, I. ndst., levo. 22

**Za predajoče predpustne zabave** se doba krasne pajlčaje, za tombole razne nippes in druge stvari, zlati in srebrni nakit za predati pri Ferdo Vincetič, Gosposka ul. št. 27. 15

**Peč iz železa**, zelo lepa, priprava za vsako sobo ali salo, se proda po zelo ugodni ceni pri Ferdo Vincetič, Gosposka ulica 27. 16

**Znajske kisle kumarce** nudi vsako množino po najugodnejši ceni po K 34.— za kg. odprte in v sodčkih po K 26.— kg. Hmelak & Comp. Slomskov trg, Maribor. 14 3-1

**Sprejme se več gospodov ali gospodičen na hrano** v bližini kolodvora. (Primorska kuhinja). 8 3-2

**Proda se po ceni nerabljenja spalnica** iz trdega lesa. Za ogledati od 14.—16. ure v Vrazovi ulici 8, III. ndst., vrata 8. 7 3-2

**Prodajam po ceni solidno jedilnico.** Vprašati: Maistrova ul. št. 2, II. ndst., vrata 8. 19

## Lovski venček.

Cenjenim interesantom se naznanja, da so vabila že razposlana. Ker ni mogoče dobiti naslova vseh cenj, interesentov, so se oddala vabila skupno S. L. D. in je isto korporativno vabljeno. V slučaju, da kdo vabila ni dobil, dobi isto pri blaginji. Vsi lovci so prisrčno vabljeni!

I. Mar. lovska družba.

## Izjava.

Podpisani obžalujem, da sem javno žalil g. Franca Jarc, učitelja v St. Janžu, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnijskega postopanja. Sv. Martin, 3. januarja 1923.

Franc Amer, mesar.

## Zamenjava stanovanja.

Zamenjam lepo veliko stanovanje, obstoječe iz ene sobe (solnčnata stran) na Aleksandrovi cesti za večje stanovanje, ki ima dve do tri sobe, v bližini kolodvora. Selitvene stroške sem pripravljena povrniti. Ponudbe pod št. 33\* na upravo lista. 12

## Kočija

štirisedežna, oblečena z usnjem, skoraj nova, se proda po najnižji ceni v Pletarni v Strnišču pri Ptuj, registrovana zadruga z omejeno zavezo, železn. postaja Sv. Lovrenc na Drav. polju. 17 3-